

ÖZGÜRLÜK ÜZERİNE ÖZLÜ SÖZLER

(Derleyen: Prof.Dr.Coşkun Can Aktan)*

“Özgür doğan insan her yerde zincire vurulmuştur.”

Jean Jacques Roussaeu

“Her insan iki hakka sahip olarak dünyaya gelir. Birincisi, başka insanların üzerinde hiç bir gücünün sözkonusu olmayacağı özgürlük hakkıdır. İkincisi ise, mülkiyet hakkıdır.”

John Locke

“Bütün insanlar eşit yaratılmışlardır. Yaradanları tarafından vazgeçilmez haklara sahip kılınmışlardır. Bu haklar; yaşam, özgürlük ve mutluluğa ulaşma hakkıdır.”

Thomas Jefferson

“İnsan doğası gereği baskıya karşı gelir.”

(İnsita hominibus natura violentia resistere.)

Tacitus

“Doğa bizim anamızdır.”

(Natura genatrix.)

Latin Atasözü

* Coşkun Can Aktan, *Yeni Global Gerçekler, İstanbul: TÜGİAD Yayınları, 2000.*

“Tüm insanlarda özgürlük sevgisi doğuştan vardır.”

Dionysius of Halicarnassus

“Özgürlük için hepimiz hukukun kölesiyiz.”

Cicero

“Devlet yönetiminin amacı özgürlüktür.”

Benedictus de Spinoza

“Gerçi bir takım buyruklara göre hareket etmek, bir anlamda özgürlüğü ortadan kaldırır, ama bundan dolayı insanı köle yapmaz, her şey hareketin amacına bağlıdır. Eğer hareketin amacı, kişinin çıkarını değil de devletin yararını sağlamak ise, bu hareketi yapan kişi gerçekten köledir ve kendisine hiç bir faydası dokunmaz; ama yöneticinin değil de tüm halkın dileklerinin en üstün yasa sayıldığı devletlerde itaat etmek, insanı kendine hiç bir yararı olmayan bir köle değil, bir uyruk yapar.”

Benedictus de Spinoza

“Devletin gücüne neden boyun eğmem gerekiyor diye sormak, aslında yaşamının karmaşık kurumlar bütünü tarafından düzenlenmesine neden izin vermem gerekiyor diye sormaktır. Bu kurumlar olmadan ne ‘benim’ diyebileceğim bir yaşamım olurdu, ne de benden yapılması istenen şeyler için haklı bir açıklama bulabilirdim.”

Thomas Hill Green

“Ne mümkün zulm ile bidad ile imha-i hürriyet.”

Namık Kemal

“Hiç kimse bir başkasının efendisi ya da kölesi değildir.”

John Hospers

“Özgürlükten, kişiliğin otoriteye üstün gelmesini anlıyorum.”

Benjamin Constant

“Aşırı özgürlük, gerek devlette ve gerekse bireylerde köleliğe dönüşür.”

Eflatun

“Özgürlük bile, sahip olmak için sınırlandırılmalıdır.”

Edmund Burke

“Özgürlük istenilen şeyi yapabilme serbestliğidir.”

John Locke

“Özgürlük, istek doğrultusunda bir eylemde bulunma ya da bulunmama gücünü ifade eder.”

David Hume

“Düşüncenin, isteğin ve iradenin olmadığı yerde özgürlük olmaz; fakat özgürlüğün olmadığı yerde düşünce, istek ve irade sözkonusu olabilir.”

John Locke

“Anayasal bir ilke olarak bireyin özgürlüğü şu formül ile ifade edilebilir: Hiç kimse benim mutluluğumun kendi anlayışına göre olması konusunda beni zorlayamaz, herkes kendi mutluluğunu başkalarının özgürlüğünü sınırlamadığı ölçüde dilediği şekilde seçer.”

Immanuel Kant

“Hiç kimsenin benim haklarım ve özgürlüklerim üzerinde; benim de başkalarının özgürlükleri üzerinde hakkım yoktur.”

Richard Overton

“Özgürlük olmayan bir ülkede ölüm ve çöküntü vardır. Her ilerlemenin ve her kuruluşun anası özgürlüktür.”

Mustafa Kemal Atatürk

“Söylediklerini onaylamıyorum, fakat ölümüne de olsa, konuşma hakkını savunacağım.”

Voltaire

“Ayaklarıma pranga vurabilirsiniz, fakat inancıma vuramazsınız. Zeus bile beni mağlup edemez.”

Epiktetus

“Vücudum köle olsa da düşüncelerim özgürdür.”

Sopheclus

“Bir kimsenin düşüncesini açıklayamaması köleliktir.”

Euripides

“Amerika Birleşik Devletleri’nde devlet yetkisi ve gözetimi dışında bir kitabın satılıp satılmayacağı bana soruldu... Hangi kitabın satılacağına ya da hangi kitabı satın alacağımıza ilişkin bir sansüre mi tabi olacağız? .. Kimin ayağının kesileceği ve kimin ayağının uzatılacağı için kimin ayağını ölçü olarak alacağız?”

Thomas Jefferson

“Şarkıyı değil, ancak bir şarkıcıyı kafese koyabilirsiniz.”

Franklin D. Roosevelt

“Her insan özgürdür; mahkemelere başvurmak ve kasaba toplantılarına katılmaktan men edilemeyecektir; konuşması ve yazması engellenmeyecektir.”

Massachusetts Püritanları Özgürlük Bildirgesi, 1641

“Herkesin düşüncesini serbestçe ifade etme hakkı vardır.”

İnsan Haklarını ve Temel Özgürlüklerini Korumaya Dair Sözleşme (Md.10)

Modern medeniyetin en önemli zaferlerinden birisi şüphesiz vicdan ve ibadet özgürlüğüdür.”

Camillo Di Cavour

“Hiç bir özel şahıs herhangi bir şekilde başka bir şahsın başka bir kiliseye ya da dine mensup olmasını yargılama hakkına sahip değildir. İnsanın bir dine mensup olma

hakkı kendisine aittir. Hristiyan olması için, kimse şiddete ve tacize maruz bırakılamaz.”

John Locke

“Hiç kimse bir kilisenin mensubu olarak doğmamıştır... Hiç bir insan doğası itibariyle herhangi bir kilise ya da mezhebe bağımlı değildir. İnsan kilisede çalışmanın ya da ibadet etmenin Tanrı tarafından kabul gördüğüne inandığı için gönüllü olarak kilise topluluğuna katılır.”

John Locke

“Hiç kimse inançları nedeniyle, tedirgin edilmemelidir; meğer ki, bu inançların açıklanması, yasayla kurulan kamu düzenini bozmuş olsun.”

Fransa İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi (Md. 10)

“1. Herkesin düşünce, din ve vicdan özgürlüğü hakkı vardır. Bu hak, bir dini ya da dilediği bir inancı benimseme ve din ya da inancını tek başına ya da topluca, açık ya da özel olarak ibadet, gözetme, uygulama ve öğretme biçiminde açıklama özgürlüğünü de içerir.

2. Hiç kimseye, bir dini ya da dilediği bir inancı benimseme özgürlüğünü zedeleyecek şekilde baskıda bulunulamaz.

3. Bir kimsenin din ya da inançlarını açığa vurma özgürlüğü, ancak yasayla öngörülen ve kamu güvenliği, kamu düzeni, kamu sağlığı, genel ahlak ya da

başkalarının temel hak ve özgürlüklerini korumak için gereken sınırlamalara bağlı olabilir.”

Din ve İnanca Dayalı Her Türlü Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılığın Kaldırılması Bildirisi, 1981. (Md. 1.)

“Basın özgürlüğü, tüm sivil, politik ve dini hakların koruyucusudur.”

Junius

“Düşüncelerin ve inançların serbest iletimi insanın en değerli haklarından. Bu nedenle yurttaş serbestçe konuşabilir, yazabilir ve yayınlatabilir, ancak bu özgürlüğün yasadaki belirlenen kötüye kullanılması hallerinden sorumlu olur.”

Fransa İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi (Md. 11)

“Özgürlüğün en güçlü kalelerinden birisi de basın özgürlüğüdür; despotik yönetimler dışında asla sınırlandırılmaz.”

Virginia İnsan Hakları Bildirisi

“Serbest basın, şüphesiz iyi ya da kötü olabilir. Ancak serbestlik olmadan basın kesinlikle kötülükten başka bir şey olmayacaktır.”

Albert Camus

“Basın özgürlüğünü koruyan yasalar vardır; ancak halkı basının istismar ve suiistimalinden önleyen yasalar genellikle mevcut değildir.”

Mark Twain

“Basın tarafından yapılan istismar ve suiistimal ile basının istediği şekilde yayın yapması arasında açık bir çizgi çizmek oldukça güçtür... Bu nedenle basını devletin denetimine almaktansa serbest bırakarak onu halkın değer yargılarına teslim etmek daha doğrudur.”

Thomas Jefferson

“ Seçimlerin olmadığı yerde kölelik başlar”

Demophilus (George Bryan?)

“İnsanoğlunun doğal hakları üzerine kurulu olan bir devletin ilk ilkesi seçim özgürlüğüdür. Seçimin olmadığı yerde özgürlük olmaz.”

Demophilus (George Bryan?)

“Seçim hakkı anayasanın temelidir.”

Junius

“Özgürlük nedir? Özgürlük, seçme hakkının olması demektir. İnsanın kendisi için alternatif tercihleri yaratabilme hakkıdır. Tercih özgürlüğü olmadan insan özgür değildir.”

Archibald Mac Leish

“Özgürlük bir bireyin devlet yönetiminde temsilcilerini seçmek ve dilekçe vermek suretiyle isteklerini bildirmek haklarını içerir.”

Benjamin Constant

“Seçim özgürlüğü ile, vatandaşların seçim konusunda serbest olmalarını ve devletin kendi isteğini ve kimin seçileceğini dikte ettirmemesini ifade etmek istiyorum.”

Adolphe Thiers

“İngilizler özgür olduklarını düşünüyorlar; buna inanmak büyük bir hata ve yanılıdır; insanlar sadece parlamento üyelerinin seçiminde özgürdürler; seçim tamamlanır tamamlanmaz insanlar köle durumuna düşerler.”

Jean Jacques Rousseau

“Köleliği her yerde görebilirsiniz.

Kölelik her toprakta yeşeren bir yabancı ottur.”

Edmund Burke

“Şimdi ayrımcılığın karanlık ve metruk vadisinden kalkıp ırklar arasında adaletin yollarına koyulmanın zamanıdır.”

Martin Luther King Jr.

“Kadınlar hiç bir ayırım gözetilmeksizin, erkeklerle eşit koşullar altında bütün seçimlerde oy kullanmaya sahip olacaklardır.”

Kadınların Siyasal Haklarına İlişkin Sözleşme (Md. 1.)

“Biz negrolar, haklarımız hakkında konuşuyoruz. Bizler dünyanın dört ucunun değişik renkte insanlardan oluştuğunu gururla söylüyoruz. Bizim amacımız beyazları mağlup etmek ya da onları kötülemek değildir. Siyahların üstünlüğünü savunanlar olarak

görülmemeliyiz. Tanrı, siyah, kahverengi ya da sarı insanların özgürlüğünü değil, tüm insan ırklarının üstünlüğünü istiyor.”

Martin Luther King Jr.

“Her eyalete yolcu taşıyan bütün demiryolu şirketleri, vagonlarından tüm beyaz ve renkli ırklara eşit, fakat ayrı oturma yerleri sağlayacaklardır.”

10 Temmuz 1890

Los Angeles Yasası, No. 111

“Siyahlar olarak bizim de diğer insanlar gibi doğal ve vazgeçilmez haklara sahip olmamız gerekir.”

Massachusetts Köle Bildirgesi, 1777

“Her iki cinsiyet için de eşit işe eşit ücret sağlanmalı ve bu ilke güvence altına alınmalıdır.”

Emek Askerlerinin Anayasası

(Md. XIII), 1878

“İnsanoğlunun tarihi erkeklerin, kadınlar üzerinde sahip olduğu ve kötüye kullandığı yetkilerin tarihidir. Erkekler kadınlar üzerinde bir eşya gibi mutlak tiranlığa sahip olmuşlardır.”

Senaca Falls Kadınlar Bildirgesi, 1848

“Toplum erkeklerin daha üstün hizmetlere layık oldukları için mi, yetenekli bir kadının çalışmasını reddediyor? Tüm insanların sahip oldukları eşit hakları gözardı ederek

kadınların kendi tecrübelerine göre istedikleri işte çalışmalarını engellememiz doğru mu?”

John Stuart Mill

“Tüm insanlar doğuştan özgür ve bağımsızdırlar. Doğar doğmaz edindikleri belli bazı hakları vardır; siyasal bir topluluk kurdukları zaman, hiç bir anlaşmayla gelecek nesilleri bu haklardan yoksun bırakamaz, onları bu haklardan vazgeçmeleri için zorlayamazlar; yaşama ve özgürlük haklarıyla, mülk edinme ve sahip olma, mutluluk ve güvenlik arama ve kazanma olanağı da bunlar arasındadır.”

Virginia İnsan Hakları Bildirgesi (Md.1.)

“Tüm insanlar eşit yaratılmışlardır. Yaradanları tarafından bağışlanmış belli bazı vazgeçilmez haklara sahiptirler; yaşam, özgürlük ve mutluluğa erişme hakları da bunlar arasındadır.”

ABD Bağımsızlık Bildirisi

“İnsanlar haklar yönünden özgür ve eşit doğarlar ve yaşarlar. Her siyasal toplumun amacı, insanın doğal ve zamanaşımı ile kaybedilmeyen haklarını korumaktır. Bu haklar özgürlük, mülkiyet, güvenlik ve baskıya karşı direnmedir.”

Fransa İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi

“Ekonomik özgürlük, siyasi özgürlüğü gerçekleştirmek için zaruridir.”

Milton Friedman

“Demokratik kurumlar ve ekonomik özgürlük, iktisadi ve siyasi gelişmeyi besler.”

Yeni Bir Avrupa İçin Paris Şartı

21 Kasım 1990

“Ekonomik özgürlük, toplumsal adalet ve çevreden sorumluluk, refah için kesinlikle gereklidir. Piyasa ekonomisi için çabalayan ülkelerin, piyasa ekonomisine geçmekte gösterecekleri başarı, önemli ve hepimizin çıkarınadır. Bu, ortak amacımız olan daha yüksek bir düzeyde bir refahı paylaşmamızı olası kılacaktır.”

Yeni Bir Avrupa İçin Paris Şartı

21 Kasım 1990

“Sivil özgürlük, doğal özgürlük demektir. Sivil özgürlük, ancak sivil toplum tarafından güven altına alınabilir.”

Alexander Hamilton

“Ekonomik haklar kaçınılmaz olarak devletin gücünü artırır.”

Michael Novak

“Mülkiyet insanın temel haklarından birisidir.”

John Adams

“Bütün insanlar eşit yaratılmışlardır ve vazgeçilmez yaşam, özgürlük ve mülkiyet hakkına sahiptirler.”

George Mason